ଅଧ୍ୟାୟ 6

ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିଙ୍କ ଜମି ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା

ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 244 ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁସୂଚିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଜମିଜମା ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଜନସଂଖ୍ୟାର ଅଧିକାର ବଜାୟ ରଖିବା ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରାଥମିକ ଦାୟିତ୍ୱ ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ୟତମ। ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଓଡ଼ିଶା ଅନୁସୂଚିତ ଅଞ୍ଚଳ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଆଇନ୍ (ଓଏସ୍ଏଟିଆଇପି) (ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଦ୍ୱାରା) ନିୟମାବଳୀ 1956 ପ୍ରଣୟନ କରିଥିଲେ ଯାହା ପରେ 2000 ମସିହାରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା। ଏହି ନିୟମ, 4 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2002 ରୁ ଏସ୍ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଜମିକୁ ଅଣ-ଏସ୍ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ଉପରେ ନିଷେଧ କରିଛି। ଏସ୍ଟି ଜନସଂଖ୍ୟାର ସମ୍ପତ୍ତି ଅଧିକାର ଉପରେ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ନିଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅଡିଟ୍ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିଥିଲା ଏବଂ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଭାବକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲେ ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି:

- ***ଓଏସ୍ଏଟିଆଇପି ରେଗୁଲେସନ ଅଧିନରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଏକ ସମୟ ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ମୋଟ 2,134 ଟି ବିଚାରାଧୀନ ମାମଲା ମଧ୍ୟରୁ 1,347 ଟି ମାମଲା 10 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ବିଚାରାଧୀନ ଥିଲା ଏବଂ 391 ଟି ମାମଲା 6 ରୁ 10 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଚାରାଧୀନ ଥିଲା।***
- ***66.57 ଏକ ଜମିକୁ ନେଇ 20 ଟି ପରୀକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚ ମାମଲାରେ ଜଣାଗଲା ଯେ ଜୁଲାଇ 2008 ରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2021 ମଧ୍ୟରେ ତହସିଲଦାରଙ୍କ ଠାରୁ ତଦନ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ପାଇବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରାଯାଇ ନଥିଲା।***
- ***ଆଠଟି ନମୁନା ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଏସ୍ଟିଙ୍କ ନାମରେ 46.141 ଏକର ଜମିର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ଜାରି ହୋଇଥିବା 104 ଟି ୱାରେଣ୍ଟ ମଧ୍ୟରୁ 90 ଟି ତହସିଲଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପାଦନ କରାଯାଇ ନଥିଲା।***

6.1 ନିୟାମକ ଢାଞ୍ଚା

ଓଡ଼ିଶା ଅନୁସୂଚିତ ଅଞ୍ଚଳ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର (ଓଏସ୍ଏଟିଆଇପି) (ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଦ୍ୱାରା) ନିୟାମକ 1956, ସଂଶୋଧନ ନିୟାମକ 2000 ସହିତ ପଠିତ, ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ବର୍ଗର ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ଜମି ଅନସୂଚିତ ଜନଜାତି ବର୍ଗର ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ନାମରେ ହସ୍ତାନ୍ତରକୁ 4 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2002 ରୁ ବାରଣ କରାଯାଇଛି। ଓଏସ୍ଏଟିଆଇପି (ସଂଶୋଧନ) ରେଗୁଲେସନ 2000 ଧାରା 3(ଏ) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଯେଉଁଠି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଏସ୍ଟି ଜମିରେ ଅନଧିକୃତ ଜବରଦଖଲ ଥିବା ଜଣାପଡ଼ିବ, ସକ୍ଷମ ଅଧିକାରୀ, ମାଲିକ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ ଉପରେ କିମ୍ବା ଏଥିରେ ରୁଚି ରଖିଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତରୁ ସୂଚନା ପାଇବା ପରେ କିମ୍ବା ନିଜସ୍ୱ ପ୍ରସ୍ତାବ ଉପରେ, ସମ୍ବନ୍ଧିତ ପକ୍ଷକୁ ଶୁଣିବାର ସୁଯୋଗ ଦେବା ପରେ ଏସ୍ଟି ସଦସ୍ୟ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଦଖଲ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦିଅନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଓଏସ୍ଏଟିଆଇପି (ସଂଶୋଧନ) ନିୟମାବଳୀ 2000 ଧାରା 3(ବି) ଅନୁଯାୟୀ 4 ଅକ୍ଟୋବର 1956 ରୁ 4 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2002 ମଧ୍ୟରେ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷଙ୍କ ଠାରୁ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା କୃଷି ଜମି ଉପରେ ଅଣ-

ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ଅଧିକାର ରହିଥିଲେ, ସେମାନେ ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଜମିର ସ୍ଥିତି ଓ ଦଖଲ କରିବାର ଶୈଳୀ ବିଷୟରେ ସୂଚିତ କରିବେ । ଏହି ସୂଚନା 4 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2002 ରୁ ଦୁଇ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ହେବ । ଯଦି ତଥ୍ୟ ସନ୍ତୋଷଜନକ ନଥାଏ କିମ୍ବା ଦଖଲକାରୀ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ କୃଷି ଜମିକୁ ମୂଳ ଏସ୍‌ଟି ମାଲିକଙ୍କୁ ଫେରସ୍ତ କରାଯିବ ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ସକ୍ଷମ ଅଧିକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲାରେ ଅବସ୍ଥିତ ଅନୁସୂଚିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ସଂପୃକ୍ତ ଉପ ବିଭାଗ ପାଇଁ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ[63] ଏବଂ ବିଶେଷ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ (ଜମି ସୁଧାର)[64] ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 1995 ଏବଂ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2015) । ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଠାରୁ ପିଟିସନ୍ ପାଇବା ପରେ କିମ୍ବା ସକ୍ଷମ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ତଦନ୍ତ ପରେ, ଯେଉଁ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ଓଏସ୍‌ଏଟିଆଇପି, ନିୟମାବଳୀର ବିରୋଧରେ ଜଣାଗଲେ, ତା'ର ଅନୁସନ୍ଧାନ **ଚାର୍ଟ 6.1** ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସାରେ କରାଯାଏ ।

ଚାର୍ଟ 6.1: ଓଏସ୍‌ଏଟିଆଇପି ମାମଲାର ଫଏସଲା ପ୍ରକ୍ରିୟା

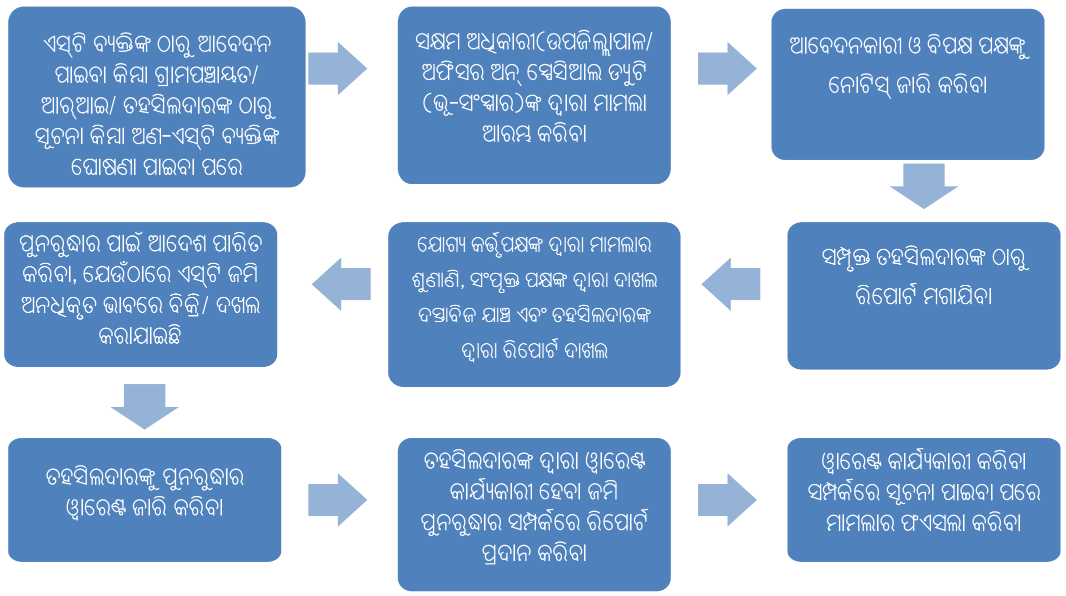

6.2 ଓଏସ୍‌ଏଟିଆଇପି ମାମଲାର ଫଏସଲାରେ ଅହେତୁକ ବିଳମ୍ବ

ଆଠଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଉପଜିଲ୍ଲାପଳ[65] ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଡିଟ୍ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ ଏବଂ ରେକର୍ଡର ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ନିକଟରେ 1932.4258 ଏକର ଜମି ସହିତ ଜଡ଼ିତ 2,134 ଟି ମାମଲା ବିଚାରାଧୀନ ଥିଲା ଯାହା **ସାରଣୀ 6.1** ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

---

63 ନୀଳଗିରି: ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା; ଘୁସମୁର ଓ ବ୍ରହ୍ମପୁର: ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲା; ଭବାନୀପାଟଣା: କଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲ୍ଲା; କେଓଁଝର ଏବଂ ଚମ୍ପୁଆ: କେଓଁଝର ଜିଲ୍ଲା; କୋରାପୁଟ ଓ ଜୟପୁର: କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲା; ଗୁଣୁପୁର: ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲା; ନବରଙ୍ଗପୁର: ନବରଙ୍ଗପୁର ଜିଲ୍ଲା; ମାଲକାନଗିରି: ମାଲକାନଗିରି ଜିଲ୍ଲା; ବାରିପଦା, ବାମଘାଟି, କପ୍ତିପଦା ଓ ପଞ୍ଚପୀର: ମୟୁରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲା; କନ୍ଧମାଳ: କନ୍ଧମାଳ ଜିଲ୍ଲା; କୁଚିଣ୍ଡା: ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ବୋଣାଇ: ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲା

64 ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡି: ଗଜପତି ଜିଲ୍ଲା; ରାୟଗଡ଼ା: ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲା; ବାଲିଗୁଡ଼ା: କନ୍ଧମାଳ ଜିଲ୍ଲା; ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଓ ପାନପୋଷ: ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲା

65 ପାନପୋଷ ଏବଂ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ସବ୍‌ଡିଭିଜନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ (ଜମି ସୁଧାର) ଅଧିକାରୀ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଏହି ପଦବୀ ଖାଲି ରହିଥିଲା ଏବଂ ସଂପୃକ୍ତ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରୁଥିଲେ

ସାରଣୀ 6.1: ଓଏସ୍ଏଟିଆଇପି ମାମଲା ବିଚାରାଧୀନ ରହିବା

ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ	ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା ଲମ୍ବିତ		ବିଚାରାଧୀନର ଅବଧି			
	ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା	କ୍ଷେତ୍ର ଏକରରେ	ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ	ଛଅ ବର୍ଷରୁ 10 ବର୍ଷ	10 ବର୍ଷରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ	ଜଣାପଡ଼ିନଥିଲା[66]
ବାରିପଦା	20	15.09	20	0	0	0
ଚମ୍ପୁଆ	65	113.843	44	1	2	18
କଳାହାଣ୍ଡି	40	83.7	14	3	23	0
କପ୍ତିପଦା	9	3.58	0	0	9	0
କୋରାପୁଟ	1,553	1,211.194	134	269	1,150	0
ନବରଙ୍ଗପୁର	150	265.56	32	16	102	0
ପାନପୋଷ	177	139.8388	68	62	47	0
ସୁନ୍ଦରଗଡ଼	120	99.62	66	40	14	0
ମୋଟ	**2,134**	**1,932.4258**	**378**	**391**	**1,347**	**18**

(ଉତ୍ସ: ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଉପ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକର ରେକର୍ଡ)

ଅଡିଟରେ 2,134 ଟି ମାମଲା ମଧ୍ୟରୁ 2,116 ଟି ବିଚାରାଧୀନ ସମୟ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଥିଲା ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ, 1,347 ଟି (65 ପ୍ରତିଶତ) ମାମଲା 10 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ଫଏସଲା ପାଇଁ ପଡ଼ି ରହିଥିବା ବେଳେ, 391 ଟି (18 ପ୍ରତିଶତ) ମାମଲା ଛଅ ରୁ 10 ବର୍ଷ ଧରି ଫଏସଲା ପାଇଁ ପଡ଼ିରହିଛି । କ୍ଷମତାସମ୍ପନ୍ନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏହି ମାମଲା ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ସମାଧାନ ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରଭାବୀ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ନଥିଲେ । ବର୍ଷୱାରୀ ବିଚାରାଧୀନ ମାମଲା **ଚାର୍ଟ 6.2** ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ଚାର୍ଟ 6.2: ବର୍ଷୱାରୀ ବିଚାରାଧୀନ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ

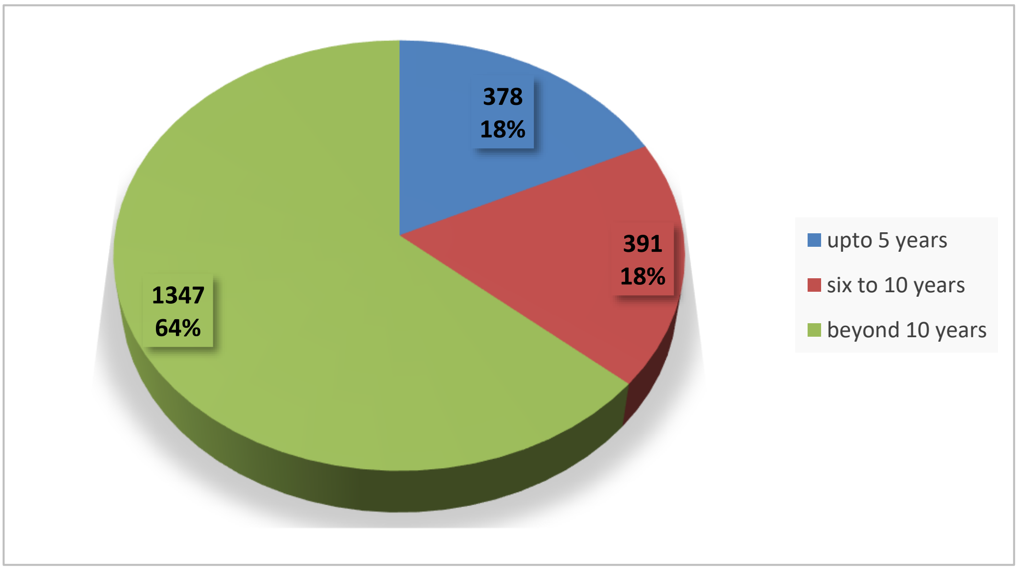

ଅଡିଟ୍, 2,216[67] ଟି ବିଚାରାଧୀନ ମାମଲା ମଧ୍ୟରୁ 221 ଟି ମାମଲା ସହିତ ଜଡ଼ିତ 501.379 ଏକର ଜମିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲା ଯେ:

- କେତେ ସଂଖ୍ୟକ ଟାଇମ୍-ପିଟିସନର[68] ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ, କେତେ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରାଯିବ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ନେଇ କୌଣସି ସମୟ ସୀମା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

---

66 ନଥିଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପଯୁକ୍ତ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ

67 ବାରିପଦା:20, ଚମ୍ପୁଆ: 05, କଳାହାଣ୍ଡି: 40, କପ୍ତିପଦା: 09, କୋରାପୁଟ:46, ନବରଙ୍ଗପୁର:75, ପାନପୋଷ:07, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼:19

68 ମାମଲାର ଶୁଣାଣୀ ପାଇଁ ସମୟ ବଢ଼ାଇବାକୁ ଆବେଦନ

- ପାନପୋଷ ଏବଂ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ସବ୍-ଡିଭିଜନରେ ଆର୍ଥିକ 2017-18 ରୁ 2021-22 ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଧିକାରୀ (ଜମି ସୁଧାର) ଅର୍ଥାତ୍ ଦକ୍ଷ ଅଧିକାରୀ ପଦବୀ ଖାଲି ପଡ଼ିଥିଲା ।

- ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ଫଏସଲା ନ ହେବାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ଥିଲା:(i) ଦକ୍ଷ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶୁଣାଣି ନହେବା (ii) ସଂପୃକ୍ତ ତହସିଲଦାରଙ୍କ ଠାରୁ ତଦନ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରାପ୍ତ ନହେବା (iii) ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଟାଇମ୍-ପିଟିସନ୍ ମାଗିବା (iv) ପକ୍ଷଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତି ଇତ୍ୟାଦି । ଅଡିଟ୍ ବେଳେ ଏକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ସାମ୍ନାକୁ ଆସିଥିଲା ଯେଉଁଠି କି ଆବେଦନକାରୀ ଓଏସ୍ଏଟିଆଇପି ରେଗୁଲେସନ୍ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଦକ୍ଷ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ଅଭିଯୋଗର ସମାଧାନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେବାରୁ ତାଙ୍କ ଅଭିଯୋଗର ସମାଧାନ ପାଇଁ ମାନ୍ୟବର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଓଡ଼ିଶାଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ ଯାହା **ଅନୁଚ୍ଛେଦ 6.5** ରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

- 21 ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ମାମଲାରେ ସଂପୃକ୍ତ ଆର୍ଆଇ/ ତହସିଲଦାରଙ୍କ ଠାରୁ ତଦନ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ମିଳିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଯେଉଁଥିରେ ଏସ୍‌ଟି ଜମି ଅନଧିକୃତ ଭାବେ ଜବର ଦଖଲରେ ରହିଥିବା ଦର୍ଶାଇ ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମାମଲାର ସମାଧାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯାହା **ଅନୁଚ୍ଛେଦ 6.3** ରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

- ତିନୋଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ମାମଲାରେ, ଅଡିଟ୍ ମାମଲା ରେକର୍ଡରେ ଉପଲବ୍ଧ ଦସ୍ତାବିଜ୍‌ରୁ ଦେଖିଲେ ଯେ, ଏସ୍‌ଟି ଜମିକୁ ଗୋଟିଏ ସରକାରୀ ସଂଗଠନ ଏବଂ ଦୁଇ ଜଣ ଅଣ-ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନଧିକୃତ ଭାବେ ଏସ୍‌ଟି ଜମି ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ/ ଦଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ତେବେ, ସମାଧାନ ନ ହୋଇ ପଡ଼ିରହିଥିବା ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ **ସାରଣୀ 6.2** ରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ 6.2: ବେଆଇନ୍ ଜବରଦଖଲ ମାମଲା

ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ	ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା	ମାମଲା ପଞ୍ଜୀକୃତ ତାରିଖ	କ୍ଷେତ୍ର (ଏକରରେ)	ଅନଧିକୃତ ଦଖଲର ଆରୋପ	ଦକ୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶେଷ ଶୁଣାଣିର ତାରିଖ
କୋରାପୁଟ	37/09	24.04.2010	0.14	ବିଡିଓ, ପଟାଙ୍ଗି	20 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2011
କୋରାପୁଟ	01/22	10.01.2022	2.28	ଅଣ-ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତି	09 ଜୁନ୍ 2022
ସୁନ୍ଦରଗଡ଼	01/18	20.03.2018	0.06	ଅଣ-ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତି	10 ଅଗଷ୍ଟ 2018
ମୋଟ			**2.48**		

(ଉତ୍ସ: ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଉପ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକର ରେକର୍ଡ)

- ଗୋଟିଏ ମାମଲାରେ, ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଜଣେ ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅଭିଯୋଗର ସମାଧାନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ, ଯିଏ ଓଏସ୍ଏଟିଆଇପି ଅଧିନରେ ଏକ ମାମଲା ଦାୟର କରିଥିଲେ, ଯାହା **ମାମଲା ଅଧ୍ୟୟନ 6.1** ରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

ମାମଲା ଅଧ୍ୟୟନ 6.1

ଏସ୍‌ଟି ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶ୍ରା ପୋଲିସ୍ ଥାନାରେ ଏକ ଏଫ୍ଆଇଆର୍ (ଜୁଲାଇ 2015) ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ତାଙ୍କ ଜମିରେ କନିଷ୍ଠ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗ, ବିଶ୍ରା ଏବଂ ସରପଞ୍ଚ, ଉଡୁସୁ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନଧିକୃତ ଭାବରେ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ କରିଥିଲେ । ଅଭିଯୋଗକାରୀ ନିଜ ଜମିର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ତହସିଲଦାର, ବିଶ୍ରାଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ ମଧ କରିଥିଲେ (ନଭେମ୍ବର 2015) ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ଦେୟ ଜମା କରିଥିଲେ । ତହସିଲଦାର ସଂପୃକ୍ତ ରାଜସ୍ୱ ନିରୀକ୍ଷକ/ ସହକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ନିରୀକ୍ଷକ/ ଅମିନଙ୍କୁ ସଠିକତା ସହିତ ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାର ଥିଲା । ଆର୍ଆଇ/ଏଆର୍ଆର/ଅମିନଙ୍କୁ ଟ୍ରାସ୍ ମ୍ୟାପ୍, ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣର ସ୍ମାରକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଥିଲା ଏବଂ ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ ହାସଲ କରିବା ଏବଂ ତହସିଲଦାରଙ୍କୁ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଥିଲା । ଅଡିଟ୍ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଥିବା ରେକର୍ଡରେ ଜମିର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ସୂଚନା ନଥିଲା । ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ କାରଣ ସମାଧାନ କରାନଯିବାରୁ, ଅଭିଯୋଗକାରୀ

ରାଉରକେଲା ବରିଷ୍ଠ ସିଭିଲ୍ ଜଜଙ୍କ ଅଦାଲତରେ ଏକ ସିଭିଲ୍ ମୋକଦ୍ଦମା ଦାୟର (ମାର୍ଚ୍ଚ 2016) କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଏସ୍‌ଟି ଜମିର ଅନଧିକୃତ ଦଖଲ ମାମଲାରେ ଓଏସ୍‌ଏଟିଆଇପି ରେଗୁଲେସନ ଅନୁଯାୟୀ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ । ଗୋଷ୍ଠୀ ଉନ୍ନୟନ ଅଧିକାରୀ (ବିଡିଓ), ବିଶ୍ରା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଏସ୍‌ଟି ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସଦସ୍ୟ ହେବା ଏବଂ ଓଏସ୍‌ଏଟିଆଇପି ରେଗୁଲେସନ ଧାରା 7 (ଇ)[69] ଦ୍ୱାରା ସିଭିଲ୍ ସୁଟ୍ ବାରଣ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ଏହି ମାମଲାରେ ସିଭିଲି କୋର୍ଟର କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ର ଅଧିକାର ନଥିଲା । ବିଡିଓ ମଧ ଅଦାଲତରେ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯେ, ଏହି ମାମଲା ଓଏସ୍‌ଏଟିଆଇପି ରେଗୁଲେସନ୍ ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାର କରାଯିବ । ବିଡିଓଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଆଧାର ଉପରେ କୋର୍ଟ ପିଟିସନ୍ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2019) ।

ଅଭିଯୋଗକାରୀ ପୁଣି ଥରେ ଓଏସ୍‌ଏଟିଆଇପି ରେଗୁଲେସନ ଅଧିନରେ ଏକ ପିଟିସନ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ପାନପୋଷଙ୍କ ନିକଟରେ ଦାୟର କରିଥିଲେ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2020) । ଏକ ମାମଲା 02/20 ନମ୍ବରରେ ରୁଜୁ ହୋଇଥିଲା । ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ତହସିଲଦାରଙ୍କୁ ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣର ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (ଅପ୍ରେଲ 2022) ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ସମୟରେ ବିଡିଓ, ବିଶ୍ରାଙ୍କୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଜମିରେ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ ଅଭିଯୋଗରେ ତଦନ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ତହସିଲଦାର ଏବଂ ବିଡିଓ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଏକ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2022) ଯେଉଁଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତି ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ନୁହଁନ୍ତି । ପ୍ଲଟର କାଡାଷ୍ଟ୍ରାଲ୍ ଭିୟୁରୁ ଅଡିଟ୍ ଜାଣିପାରି ଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଜମିରେ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ ହୋଇଥିଲା । ତା' ପରଠାରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2022 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା ।

ପ୍ରତିଛବି 6.1: ଘରୋଇ ଜମି ଉପରେ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣକୁ ଦର୍ଶାଉଥିବା କାଡାଷ୍ଟ୍ରାଲ ଦୃଶ୍ୟ

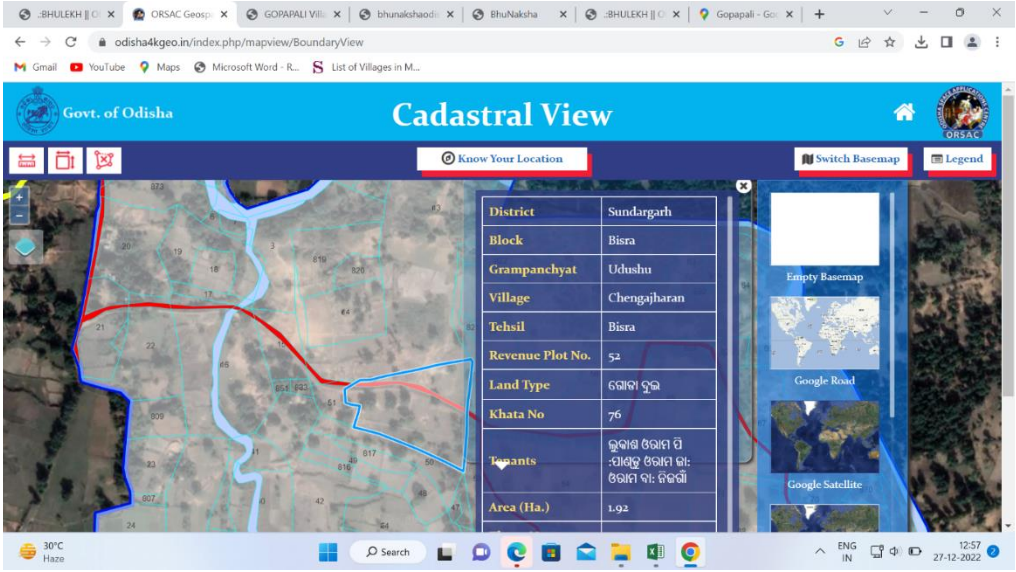

ଅଡିଟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଜମି ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ ନା ତହସିଲଦାର କୌଣସି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଇଥିଲେ ନା ବିଡିଓ, ବିର୍ସା ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଜନଜାତି ମାନ୍ୟତାକୁ ନେଇ କୌଣସି ନିରନ୍ତର ମତ ରଖିଥିଲେ । ତେବେ ପ୍ରକୃତ ତଥ୍ୟ ହେଲା ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ 2009 ରେ ରାଉରକେଲା ତହସିଲଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ଜାତି ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ତାଙ୍କ ବର୍ଗକୁ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ।

---

[69] ନିୟମାବଳୀ 7 (E): ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା କୌଣସି ପ୍ରକାରରେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ, ଯାହା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ କୌଣସି ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଦକ୍ଷ ଅଧିକାରୀ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ କିମ୍ବା ତାହା ଅଧିନରେ କ୍ଷମତା ପ୍ରାପ୍ତ, କୌଣସି ସିଭିଲ୍ କୋର୍ଟର କୌଣସି ମକଦ୍ଦମା କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟଧାରାକୁ ବିଚାର କରିବା ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ କୌଣସି ଅଧିକାର ରହିବ ନାହିଁ

ଏଣୁ, ତହସିଲଦାର, ବିଡିଓ ଓ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ବିଶ୍ରାଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱହୀନ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ଗତ ସାତ ବର୍ଷ ହେଲା ଜଣେ ଜନଜାତି ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଅଭିଯୋଗର ସମାଧାନ ମିଳିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଓଏସ୍ଏଟିଆଇପି ନିୟମାବଳୀକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଦାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଅଭାବରୁ ଜଣେ ଜନଜାତି ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବରେ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ଆଇନଗତ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଭାବ ହୀନ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା ।

ଏହାର ଉତ୍ତରରେ, ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ପୋନପୋଷ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2022), ମାମଲାର ଫଏସଲା କରାଯିବ । ତେବେ ଏହି ମାମଲାରେ ନିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ଅପେକ୍ଷା କରାଯାଇଛି (ଅକ୍ଟୋବର 2023) ।

ତେଣୁ ମାମଲାଗୁଡିକର ଫଏସଲାରେ ଅହେତୁକ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁଁ ଓଏସ୍ଏଡିଆଇପି ନିୟମାବଳୀ, 1956 ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଜନଜାତି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଜମି ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

ଅଡିଟ୍ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ, ଏସ୍ଟି ମାଲିକ ଥିବା ଜମିର ଆରଓଆର୍‌ରେ ଓଏସ୍ଏଟିଆଇପି ରେଗୁଲେସନ ଅନୁସାରେ, ଅଣ ଏସ୍ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଜମି ବିକ୍ରୟ ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧର ଘୋଷଣା ଥିବାର କୌଣସି ସମର୍ଥନ/ ଉଲ୍ଲେଖ ନଥିଲା, ଯାହା ଏସ୍ଟି ଲୋକମାନଙ୍କର ଜମିର ଅବୈଧ କିଣାବିକାର ଦମନ କରିପାରିଥାନ୍ତା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏସ୍ଟି ଜମିର ରେକର୍ଡର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣର ପ୍ରକାର ଉପରେ କୌଣସି ନିୟମ/ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ପ୍ରଚଳିତ ନଥିଲା ।

ଉତ୍ତରରେ, କୋରାପୁଟ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ ବକେୟା ଥିବା ମାମଲାଗୁଡିକର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସମାଧାନ କରାଯିବ ବୋଲି ପ୍ରତିଶୃତି ଦେଇଥିଲେ । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ ଯେ 2015 ମସିହାରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଧିକାରୀ (ଭୂସଂସ୍କାର) ପଦବୀ ଖାଲି ପଡିଥିବାରୁ ମାମଲାଗୁଡିକ ବିଚାରଧୀନ ରହିଥିଲା । ସୁନ୍ଦରଗଡ, ପାନପୋଷ, କପ୍ତିପଦା ଓ କଳାହାଣ୍ଡିର ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ ବକେୟା ମାମଲାଗୁଡିକର ସମାଧାନ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେବେ ବୋଲି ପ୍ରତିଶୃତି ଦେଇଥିବା ବେଳେ, ବାରିପଦା ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ମାମଲାଗୁଡିକ ବିଚାରାଧୀନ ରହିବାର କାରଣ ପୌରପାଳିକାର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଉପଜିଲଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ଦେବା ସହ କୋଭିଡ-19 ମହାମାରୀକୁ ଦାୟୀ କରିଥିଲେ । ଚମ୍ପୁଆ ଏବଂ ନବରଙ୍ଗପୁର ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଇନଥିଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2023 ସୁଦ୍ଧା) ।

କୋରାପୁଟ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ ଦେଇଥିବା ଉତ୍ତର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ନଥିଲା, କାରଣ ଓଏସ୍ଏଟିଆଇପି ରେଗୁଲେସନ ଅଧିନରେ ଦକ୍ଷ ଅଧିକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ଆରଡିଏମ୍ ବିଭାଗରେ କୋରାପୁଟ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇଥିଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2015) । ଆହୁରିମଧ, ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା, କାରଣ ଏହା ସାଧାରଣ ପ୍ରକୃତିର ଏବଂ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣ ବ୍ୟତୀତ ଥିଲା ।

6.3 ତଦନ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ମିଳିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ମାମଲାର ସମାଧାନ ନହେବା

ଜନଜାତି ମାନଙ୍କ ଜମିରେ 66.57 ଏକର ଅନଧିକୃତ ଦଖଲ ଅଭିଯୋଗରେ ଜଡିତ 20ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ମାମଲାରେ ସଂପୃକ୍ତ ଆର୍‌ଆଇ/ ତହସିଲଦାରମାନେ ଜୁଲାଇ 2008 ରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2021 ମଧରେ ଜନଜାତି ଜମିର ଅନଧିକୃତ ଦଖଲକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରି ତଦନ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯାହାର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ **ପରିଶିଷ୍ଟ 6.1** ରେ ଦିଆଯାଇଛି । ଅନଧିକୃତ ଦଖଲରେ ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା, ଘରୋଇ କମ୍ପାନୀ, ଧର୍ମାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ବ୍ୟବସ୍ତି ସାମିଲ୍ ଥିଲେ, ଯାହା **ସାରଣୀ 6.3** ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ 6.3: ଅନଧିକୃତ ଦଖଲକାରୀଙ୍କ ବର୍ଗୀକରଣ ଏବଂ ଦଖଲ ଜମିର ଉପଯୋଗର ବ୍ୟବହାର

ଅନଧିକୃତ ଦଖଲକାରୀ	ଜମି ପରିମାଣ (ଏକରରେ)	ଜମି ଉପଯୋଗର ପ୍ରକାର
ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା (10)	13.44	ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଚିକିତ୍ସାଳୟ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ଚିକିତ୍ସାଳୟ, ଚେକ୍ ଡାମ୍, ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ ସବ୍‌ଷ୍ଟେସନ ଓ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ
ବେସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା (7)	52.12	ଖଣି ଓ ଆନୁସଙ୍ଗିକ କାର୍ଯ୍ୟ, ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ରାସ୍ତା ଘାଟ ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟ
ବ୍ୟକ୍ତିଗତ (3)	1.01	ଚାଷ
ମୋଟ	**66.57**	

(ଉତ୍ସ: ନମୁନା ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ ଓ ତହସିଲଦାରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ରେକର୍ଡ)

ଅଡିଟ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ ଜୁଲାଇ 2008ରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2021 ମଧ୍ୟରେ ସଂପୃକ୍ତ ଆରଆଇ/ ତହସିଲଦାରଙ୍କ ତଦନ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ପାଇବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେଗୁଡିକର ଚୂଡାନ୍ତ ସମାଧାନ ପାଇଁ ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ମାମଲା ଅଧ୍ୟୟନ 6.2

ବଡବିଲ ତହସିଲର ସିରିଜୋଡା ଗାଁର କିଛି ଜନଜାତି ଜମି ମାଲିକ ବିର୍ସାମୁଣ୍ଡା ସମବାୟ ସମିତି ଲିମିଟେଡ୍ ସଚିବଙ୍କ ନିକଟରେ ପିଟିସନ୍ ଦାୟର (ଡିସେମ୍ବର 2016) କରିଥିଲେ ଯେ, ସେମାନଙ୍କ 34.05 ଏକର ପରିମିତ ଜମିକୁ ଏମ୍,ଏଲ୍ ରୁଙ୍ଗଟା ଲିମିଟେଡ୍ ନାମକ ଏକ ଘରୋଇ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ବେଆଇନ ଭାବେ ଜବରଦଖଲ ହୋଇଛି । ସୋସଇଟି ଅଭିଯୋଗ ଆବେଦନକୁ ଜିଲ୍ଲା ମଙ୍ଗଳ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଇଥିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2017), ଏଥି ସହ ଏହାର ନକଲ ମଧ୍ୟ (କ) ଜିଲ୍ଲାପାଳ କେନ୍ଦୁଝର, (ଖ) ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକ୍ଷକ କେନ୍ଦୁଝର, (ଗ) ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ ଚମ୍ପୁଆ ଏବଂ (ଘ) ଆଦିବାସୀ ବ୍ୟାପାର ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଇଥିଲା । କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାପାଳ, ଚମ୍ପୁଆ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଠାରୁ ତଦନ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ତଲବ କରିଥିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2017) । ତେବେ ଏହି ପିଟିସନ୍ ଉପରେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ସୋସାଇଟି ପୁଣି ଥରେ ଆଦିବାସୀ ବ୍ୟାପାର ମନ୍ତ୍ରାଳୟକୁ ଏକ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିଥିଲା (ଜୁନ 2020) । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ବଡବିଲ, ତହସିଲଦାର ଚମ୍ପୁଆ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ରିପୋର୍ଟ କରିଥିଲେ (ନଭେମ୍ବର 2020) ଯେ ଏମ୍ଏଲ ରୁଙ୍ଗଟା ଲିମିଟେଡ୍ ଖଣି କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ 1983 ମସିହା ପୂର୍ବରୁ 34.05 ଏକର ଜନଜାତିଙ୍କ ଜମି ଜବର ଦଖଲ କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, କଲୋନୀ, ଅତିଥି ଭବନ ଓ ଚିକିତ୍ସାଳୟ ଆଦି ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ବିନିଯୋଗ କରିଥିଲା । 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020ରେ ଖଣି ଗୁଡିକରେ ଲିଜ୍ ଅବଧି ଶେଷ ହେବାପରେ ଉକ୍ତ ଜମିକୁ ଖଣିର ନୂଆ ଲିଜ୍ ଧାରୀ ଦଖଲ କରିଥିଲେ । ଚମ୍ପୁଆ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ନଭେମ୍ବର 2020 ମସିହାରେ ଏକ ମାମଲା ରଜୁ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରାଯାଇନଥିଲା। ବିଭିନ୍ନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟରେ ଅପିଲ କରିବା ସହ ତହସିଲଦାରଙ୍କ ଠାରୁ ତଦନ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ପାଇବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଡିସେମ୍ବର 2022 ସୁଦ୍ଧା ମାମଲାର ସମାଧାନ ହୋଇପାରିନଥିଲା ।

ତେଣୁ ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିଷ୍କ୍ରିୟତା ଯୋଗୁଁ ଓଏସ୍ଏଟିଆଇପି ରେଗୁଲେସନ୍, 1956 ଅନୁଯାୟୀ ଜନଜାତିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଆଇନଗତ ସୁରକ୍ଷା ସେମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା, ଯାହା ଉକ୍ତ ରେଗୁଲେସନ ରେ ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ବିଫଳ କରିଥିଲା ।

ଏହାର ଉତ୍ତରରେ କୋରାପୁଟ, ପାନପୋଷ, କପ୍ତିପଦା, ସୁନ୍ଦରଗଡ, ଭବାନୀପାଟଣାର ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳମାନେ ଏବଂ ବଡବିଲ ତହସିଲଦାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଜନଜାତିଙ୍କ ମାମଲାଗୁଡିକର ସମାଧାନ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ।

6.4 ୱାରେଣ୍ଟ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନକରିବା ଏବଂ ଆର୍ଓଆର୍ ସଂଶୋଧନ ନକରିବା

ଦକ୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ପାର୍ଟିକୁ ଶିଣିବା ପରେ ଏବଂ ସଂପୃକ୍ତ ଆର ଆଇ/ ତହସିଲଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ତଦନ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ସହିତ ପାର୍ଟି ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଦସ୍ତାବିଜକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା ପରେ ଏବଂ ପିଟିସନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ବିଷୟରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବା ପରେ ସଠିକ ଜନଜାତି ଦାବିଦାରଙ୍କ ନାମରେ ଜମି ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ଏକ ୱାରେଣ୍ଟ୍[70] ଜାରି କରିବେ । ପୁନରୁଦ୍ଧାର ୱାରେଣ୍ଟକୁ ସଂପୃକ୍ତ ତହସିଲଦାର ୱାରେଣ୍ଟ୍‌ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା କଥା । ୱାରେଣ୍ଟ୍‌କୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପରେ, ତହସିଲଦାର ୱାରେଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ତଥ୍ୟକୁ ରିପୋର୍ଟ କରି ଦକ୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଫେରାଇବାକୁ ପଡିଥାଏ ।

6.4.1 ୱାରେଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନ କରିବା

ଅଡିଟ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲା ଯେ, ତହସିଲଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଏବଂ ଫେରସ୍ତ ହୋଇଥିବା ପୁନରୁଦ୍ଧାର ୱାରେଣ୍ଟର ବିବରଣୀ ଦର୍ଶାଉଥିବା କୌଣସି ରେଜିଷ୍ଟର/ ଏକୀକୃତ ବିବରଣୀ ଦକ୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ/ ତହସିଲଦାରମାନଙ୍କ

[70] ଦଖଲର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ସିଭିଲ୍ ପ୍ରୋସିଜ୍ୟୁଓର୍ କୋଡ଼ର ନିୟମ 35 ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ 21 ଅନୁଯାୟୀ

ଦ୍ୱାରା ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ନମୁନା ଉପଜିଲ୍ଲାପଳ/ ତହସିଲଦାରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ 57.506 ଏକର ଏସ୍‌ଟି ଜମିର ପୁନରୁଦ୍ଧାରଲ ପାଇଁ ଜାନୁଆରୀ 2003 ରୁ ଅଗଷ୍ଟ 2022 ମଧ୍ୟରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା 104 ଟି ପୁନରୁଦ୍ଧାର ୱାରେଣ୍ଟର ଅଡିଟ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲା । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ 90 ଟି ୱାରେଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା, ପାଞ୍ଚଟି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିଲା ଏବଂ ମାତ୍ର ନଅଟି ୱାରେଣ୍ଟ (9 ପ୍ରତିଶତ) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା ।

ସାରଣୀ 6.4: ଜାରି/ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ୱାରେଣ୍ଟର ସମୀକ୍ଷା

ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ	କ୍ଷେତ୍ର (ଏକରରେ)	ଜାରି ହୋଇଥିବା ୱାରେଣ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ୱାରେଣ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା	ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାରାଧୀନ ୱାରେଣ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନଥିବା ୱାରେଣ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା	ବକେୟା ରହିବାର ଅବଧି
ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ବାରିପଦା	1.60	7	0	0	7	1 ରୁ 12 ବର୍ଷ
ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ଭବାନୀପାଟଣା	4.850	8	3	0	5	4 ରୁ 12 ବର୍ଷ
ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ଚମ୍ପୁଆ	25.59	12	0	0	12	5 ବର୍ଷ
ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, କପ୍ତିପଦା	13.13	24	0	0	24	4 ରୁ 12 ବର୍ଷ
ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, କୋରାପୁଟ	0.505	11	0	0	11	1 ରୁ 15 ବର୍ଷ
ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ନବରଙ୍ଗପୁର	1.741	5	0	0	5	4 ରୁ 10 ବର୍ଷ
ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ପାନପୋଷ	9.310	36	6	5	25	1 ରୁ 19 ବର୍ଷ
ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼	0.78	1	0	0	1	4 ମାସ
ମୋଟ	**57.506**	**104**	**9**	**5**	**90**	

(ଉତ୍ସ: ନମୁନା ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ରେକର୍ଡ)

ଅଡିଟ୍ ଅନୁଧାନ କଲା ଯେ ନିଷ୍ପାଦନ ପାଇଁ ବିଚାରାଧିନ ଥିବା ସମସ୍ତ 90 ଟି ୱାରେଣ୍ଟ (46.141 ଏକର) କ୍ଷେତ୍ରରେ, ସଂପୃକ୍ତ ୱାରେଣ୍ଟର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନିଷ୍ପାଦନ ସମୟ (ଏକ ମାସ) ସମାପ୍ତ ହୋଇସାରିଥିଲା । ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ବିଚାରାଧିନ ଅବଧି **ଚାର୍ଟ 6.3** ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ଚାର୍ଟ 6.3: ବର୍ଷଓ୍ୱାରୀ ବିଚାରାଧିନ ୱାରେଣ୍ଟ ଗୁଡ଼ିକ

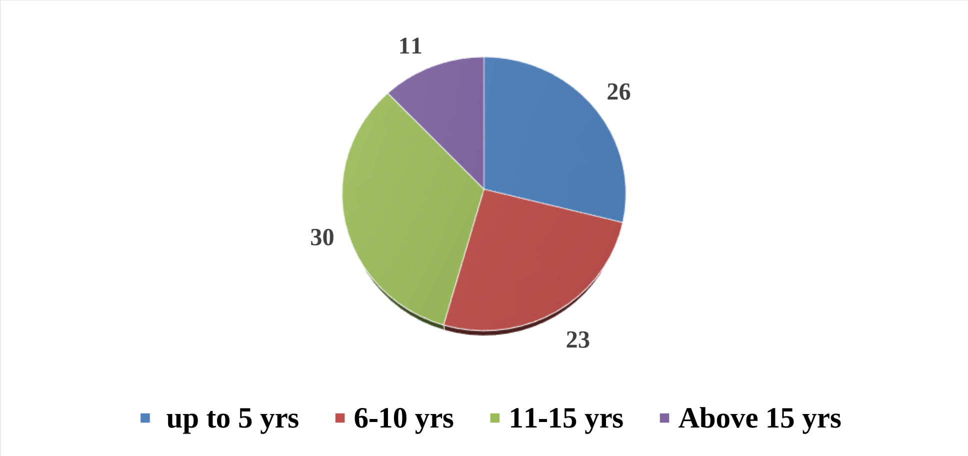

ଅଡିଟ୍‌ରେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ, ସଂପୃକ୍ତ ତହସିଲଦାରଙ୍କ ଠାରୁ ୱାରେଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନହେବାର କାରଣ ଖୋଜିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିଲା । କେବଳ ପାନପୋଷ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଡିଟ୍ ଦେଖିଲା ଯେ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ୱାରେଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ବିଶ୍ରା ତହସିଲଦାରଙ୍କୁ ଦୁଇ ଥର ମନେ ପକାଇ ଦେଇଥିଲେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଭଳି ସ୍ମାରକ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଅଡିଟର ଧ୍ୟାନରେ ଆସିନଥିଲା । ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ଓଏସ୍ଏଟିଆଇପି ନିୟମାବଳୀ ଅଧୀନରେ ଦାଖଲ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ବିଚାର ପାଇଁ ଦକ୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଭାବେ ନାମିତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ ମାମଲାର ଠିକ୍ ସମୟରେ ଫଇସଲା କରିବା ସହିତ ସେମାନେ ଯେଉଁ ୱାରେଣ୍ଟ ଜାରି କରିଥିଲେ ତାହା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ।

ଯେତେବେଳେ ଓଏସ୍ଏଟିଆଇପି ରେଗୁଲେସନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏସ୍‌ଟି ମାନଙ୍କ ଜମିଜମା ସମ୍ପତ୍ତି ଅଧିକାରର ରକ୍ଷା କରିବା ଥିଲା । ତହସିଲଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ୱାରେଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନହେବା ଦ୍ୱାରା ରେଗୁଲେସନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା । ତଥାପି, ପୁନରୁଦ୍ଧାର ୱାରେଣ୍ଟର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନହେବା ପାଇଁ ଦକ୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ଏହାର ଉତ୍ତରରେ କୋରାପୁଟ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, କପ୍ତିପଦା, ଭବାନୀପାଟଣାର ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳମାନେ ଏବଂ ସିମିଳିଗୁଡ଼ା ଓ ବିଶ୍ରା ତହସିଲଦାରମାନେ ୱାରେଣ୍ଟ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ବୋଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ । ନବରଙ୍ଗପୁର ଓ ଚମ୍ପୁଆର ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ ଏବଂ ଲାଞ୍ଜିଗଡ଼ ତହସିଲଦାରଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଅଡିଟକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା (ଜୁଲାଇ 2023 ସୁଦ୍ଧା) ।

6.4.2 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ୱାରେଣ୍ଟରେ ରେକର୍ଡ ସଂଶୋଧନ ନକରିବା

ଅଡିଟ୍, ଜୁନ୍ 2010 ରୁ ଫେବୃଆରୀ 2013 ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ନଅଟି ୱାରେଣ୍ଟ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ 8.40 ଏକର ଜମିର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ସାମିଲ ଥିଲା ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲା ଯେ ଛଅଟି ମାମଲାରେ 3.82 ଏକର ଜମିର ଆର୍‌ଓଆର୍ ଅଦ୍ୟାବଧି ଅଦ୍ୟତନ ହୋଇପାରିନଥିଲା ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ଅଣ-ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମରେ ରେକର୍ଡ ଦେଇଥିଲା କିମ୍ବା ଜମି ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପରେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଅଣ-ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତରଣ ହୋଇଥିବା ଦର୍ଶାଉଥିଲା ଯାହା **ସାରଣୀ 6.5** ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ 6.5: ଆର୍‌ଓଆର୍ ସଂଶୋଧନ ବିନା ଏସ୍‌ଟି ଜମିର ପୁନରୁଦ୍ଧାର

ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା	ତହସିଲର ନାମ	ଜମିର ବିବରଣୀ	ୱାରେଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାର ତାରିଖ
17/06	ବିଶ୍ରା	ଗ୍ରାମ: ଆର୍‌ଟିୟୁ 29, ଖାତା ସଂଖ୍ୟା. 319/738, ପ୍ଲଟ ସଂଖ୍ୟା. 385/1069, କ୍ଷେତ୍ର:0.07 ଏକର	10 ଡିସେମ୍ବର 2010 ରେ ସମ୍ପତ୍ତି ପୁନଃ ଦଖଲ ହେଲା କିନ୍ତୁ ଆର୍‌ଓଆର୍ ଅଣ-ଏସ୍‌ଟିଙ୍କ ନାମରେ ରେକର୍ଡ ହୋଇଥିଲା ।
42/06	ବିଶ୍ରା	ଗ୍ରାମ: ଆର୍‌ଟିୟୁ 29, ଖାତା ସଂଖ୍ୟା.319/414, ପ୍ଲଟ୍ ନମ୍ବର. 385/1205, କ୍ଷେତ୍ର: 0.05 ଏକର	28 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2010 ରେ ସମ୍ପତ୍ତି ପୁନଃ ଦଖଲ ହେଲା କିନ୍ତୁ ଆର୍‌ଓଆର୍ ସଂଶୋଧନ ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମରେ ହୋଇନଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଉକ୍ତ ପ୍ଲଟ ଜଣେ ଅଣ-ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତହସିଲଦାର ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା.459/2010 (ନୂଆ ଖାତା ସଂଖ୍ୟା.319/1641) ଅନୁସାରେ ଉକ୍ତ ଜମିକୁ ମ୍ୟୁଟେସନ୍ (17 ଜୁଲାଇ 2013) କରି ଦଖଲ କରିଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ପ୍ଲଟଟି ପୁଣି ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଅଣ-ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ମ୍ୟୁଟେସନ୍ କେସ୍ ସଂଖ୍ୟା 174/2016 (ଖାତା ସଂଖ୍ୟା. 319/1784) ମାଧ୍ୟମରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା ।
100/07	ବିଶ୍ରା	ଗ୍ରାମ: ଆର୍‌ଟିୟୁ 29, ଖାତା ସଂଖ୍ୟା. 319/1258, ପ୍ଲଟ୍ ନମ୍ବର 385/1627, କ୍ଷେତ୍ର: 0.03 ଏକର	28 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2010 ରେ ସମ୍ପତ୍ତି ପୁନଃ ଦଖଲ ହୋଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଜମି ଜଣେ ଅଣ-ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମରେ ରେକର୍ଡ ହୋଇଥିଲା ।
01/10	ଲାଞ୍ଜିଗଡ଼	ଗ୍ରାମ: କାଶିବାଡ଼ି, ଖାତା ସଂଖ୍ୟା. 112/08, ପ୍ଲଟ୍ ନମ୍ବର. 69&70	30 ନଭେମ୍ବର 2012 ରେ ସମ୍ପତ୍ତି ପୁନଃ ଦଖଲ ହୋଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଜମି ଜଣେ ଅଣ-ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମରେ ରେକର୍ଡ ହୋଇଥିଲା ।

ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା	ତହସିଲର ନାମ	ଜମିର ବିବରଣୀ	ୱାରେଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାର ତାରିଖ
		କ୍ଷେତ୍ର: 1.50 ଏକର	
48/09	ଲାଞ୍ଜିଗଡ଼	ଗ୍ରାମ: ଉମର, ଖାତା ସଂଖ୍ୟା. 10, ପ୍ଲଟ୍ ନମ୍ବର: 162&166, କ୍ଷେତ୍ର 1.44 ଏକର	25 ଫେବୃଆରୀ 2013 ରେ ସମ୍ପତ୍ତି ପୁନଃ ଦଖଲ ହୋଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଜମି ଜଣେ ଅଣ-ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମରେ ରେକର୍ଡ ହୋଇଥିଲା ।
46/09	ଲାଞ୍ଜିଗଡ଼	ଗ୍ରାମ: ଇର୍କୁଲି, ଖାତା ସଂଖ୍ୟା.25/04, ପ୍ଲଟ୍ ନମ୍ବର 10/412, 84/413 & 89, କ୍ଷେତ୍ର: 0.73 ଏକର	22 ଜୁନ୍ 2010 ରେ ପୁନଃ ଦଖଲ ହୋଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଜମି ଜଣେ ଅଣ-ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମରେ ରେକର୍ଡ ହୋଇଥିଲା ।

(ଉତ୍ସ: ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ ଏବଂ ତହସିଲଦାରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ରେକର୍ଡ)

ଗୋଟିଏ ମାମଲାରେ (ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 42/06) ଆର୍‌ଓଆର୍‌କୁ ଅଦ୍ୟତନ ନ କରିବା ଯୋଗୁଁ ଜଣେ ଅଣ-ଜନଜାତିର ବ୍ୟକ୍ତି ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଅଣ-ଜନଜାତି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜମିର ମାଲିକାନା ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ଆର୍‌ଓଆର୍ କୁ ସଂଶୋଧନ ନକରିବା ଭଳି ଘଟଣା ଜାଲିଆତି ଜମି ବିକ୍ରି କରିବାର ଆଶଙ୍କାରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା ।

ଏହାର ଉତ୍ତରରେ, ତହସିଲଦାର ବିଶ୍ୱାସନା ଦେଇଥିଲେ ଯେ ସେ ୱାରେଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାର ସ୍ଥିତି ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଏବଂ ଆର୍‌ଓଆର୍ ସଂଶୋଧନ ନହେବା, ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜମି ପୁନଃ ଦଖଲ ଦିଆଯାଇଛି ତାର ବିସ୍ତୃତ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ସଂପୃକ୍ତ ଆର୍‌ଆଇ ଏବଂ ରେକର୍ଡ କିପରମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯିବ । ଲାଞ୍ଜିଗଡ଼ ତହସିଲଦାରଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଅଡିଟ୍‌କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା (ଅକ୍ଟୋବର 2023 ସୁଦ୍ଧା) ।

ସୁପାରିଶ 6.1: ତଦନ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରିବାରେ ତ୍ରୁଟି ଆଇନତଃ ଯୋଗ୍ୟ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଜମି ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ଦକ୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ୱାରେଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନ କରିବା ପାଇଁ ତହସିଲଦାରଙ୍କ ଉପରେ ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇ ପାରେ ।

6.5 ଏସ୍‌ଟି ଜମିର ଅନଧିକୃତ ଦଖଲ ପାଇଁ ଜବରଦଖଲର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ନ କରିବା/ କ୍ଷତିପୂରଣ ନଦେବା

ସିମିଳିଗୁଡା ତହସିଲ ଅନ୍ତର୍ଗତ କୁନ୍ଦୁଲି ଗ୍ରାମର ଖାତା ସଂଖ୍ୟା 35, ପ୍ଲଟ ନଂ 215 ଅନ୍ତର୍ଗତ 2.38 ଏକର ଜମି ଜଣେ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ଜମିରେ 1966 ମସିହାରେ ବିନା ମାଲିକାନାରେ କୁନ୍ଦୁଲି ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏସଟି ସଂପ୍ରଦାୟର ରେକର୍ଡ ହୋଇଥିବା ରୟତଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାର ସିମିଳିଗୁଡ଼ା ତହସିଲ ଅଧିନରେ ଥିବା କୁନ୍ଦୁଲି ଗ୍ରାମରେ ନିଜର 2.38 ଏକର[71] ପରିମିତ ଜମିର ଦଖଲ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା ସହିତ କୋରାପୁଟ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ନିକଟରେ ପିଟିସନ୍ (ଫେବୃୟାରୀ 2013) ଦାୟର କରିଥିଲେ । ପିଟିସନରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା କି କୁନ୍ଦୁଲି ଠାରେ ତାଙ୍କ ଜମି ଉପରେ ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ଅନଧିକୃତ ଭାବେ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି । ଓଏସଏଟିଆଇପି ରେଗୁଲେସନ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ମାମଲା ରୁଜୁ ହୋଇଥିଲା (ମଇ 2013) । ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମାମଲା ସମାଧାନ ନ ହେବା କାରଣରୁ ଆବେଦନକାରୀ ମାନ୍ୟବର ଓଡିଶା ହାଇକୋର୍ଟରେ ଏକ ରିଟ୍ ପିଟିସନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ (2015), ଯେଉଁଥିରେ ଜମି ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଇଥିଲା । ଅପ୍ରେଲ 2017 ସୁଦ୍ଧା ଆବେଦନର ଫଏସଲା ସଂପର୍କିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ପାଇବାକୁ ମାନ୍ୟବର ହାଇକୋର୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ (24 ମାର୍ଚ୍ଚ 2017) । ଅନୁପାଳନ ପାଇଁ କୋରାପୁଟ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, କୁନ୍ଦୁଲି ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ମେଡିକାଲ ଅଫିସର (ଏମ୍‌ଓ) ଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2020) । କୁନ୍ଦୁଲି ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରର ଏମ୍‌ଓ ଅବଗତ କରିଥିଲେ (ଅପ୍ରେଲ 2021)ଯେ ରେକର୍ଡରେ ଥିବା ରୟତଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ସ୍ଥାୟୀ ଚାକିରୀ ଦାବି କରୁଥିଲେ ଯାହା ତାଙ୍କ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ନଥିଲା । ମେଡିକାଲ ଅଧିକାରୀ ଜନ ସେବାରେ କୌଣସି ବାଧା ସୃଷ୍ଟି ନକରି ଡାକ୍ତରଖାନା ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଦାବିଦାରଙ୍କୁ

[71] ଖାତା ସଂଖ୍ୟା.35, ପ୍ଲଟ ନମ୍ବର.215

ତାଙ୍କ ଜମି ଫେରାଇବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । କୋରାପୁଟ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ ଏସ୍‌ଟି ଜମି ମାଲିକଙ୍କୁ କ୍ଷତି ପୂରଣ ପ୍ରଦାନ, କିମ୍ବା ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାନାନ୍ତର ସମ୍ପର୍କରେ ତୁରନ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଏବଂ ମାମଲାର ଫଏସଲା ପାଇଁ ଏ ସଂପର୍କରେ ନେଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ସିମିଳିଗୁଡା ତହସିଲ୍‌ଦାରଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2021) । ଏହାର ଉତ୍ତରରେ, ତହସିଲଦାର କୁନ୍ଦୁଲି ରାଜସ୍ୱ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କୁ ଏହି ଘଟଣାର ତଦନ୍ତ କରି ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସାତ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ରିପୋର୍ଟ ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ (29 ଜାନୁଆରୀ 2022) । ହେଲେ ସଂପୃକ୍ତ ରାଜସ୍ୱ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ କୌଣସି ରିପୋର୍ଟ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ତହସିଲଦାର ମଧ ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ଅନୁପାଳନା ପାଇଁ ଏହି ମାମଲାର ଅନୁସରଣ କରିନଥିଲେ ।

ତେଣୁ ଦକ୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସତ୍ତ୍ୱେ ନା କୌଣସି କ୍ଷତିପୂରଣ ମିଳିଲା ନା ଜନଜାତି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଜମି ଦଖଲର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ହେଲା ।

ଏହାର ଉତ୍ତରରେ, ସିମିଳିଗୁଡ଼ା ତହସିଲଦାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ ଯେ, ଉପଯୁକ୍ତ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କିମ୍ବା କୁନ୍ଦୁଲି ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ପାଇଁ ଉଚିତ୍ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ।

6.6 ନନ୍ଦାହାଣ୍ଡି ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱାରା ଅନଧିକୃତ ଭାବେ ଜବରଦଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଜମିର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ନହେବା

କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟତା ନଥିବା ଆଧାରରେ ନବରଙ୍ଗପୁର ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ଅଧିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ବିନା ଗୋଟିଏ ଓଏସ୍‌ଏଟିଆଇପି ମାମଲା (34/2013) ର ସମାଧାନ କରିଥିଲେ । ଜଣେ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ମାଲିକଙ୍କ ପକ୍ଷରେ 1.12 ଏକର ଜମି (ଗ୍ରାମ-ଡଙ୍ଗରଭେଜା, ଖାତା ସଂଖ୍ୟା 245. ପ୍ଲଟ ସଂଖ୍ୟା 908 ଏବଂ 909, ନନ୍ଦାହାଣ୍ଡି ତହସିଲ ଅଧିନ) ର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଥିଲା । ପିଟିସନର ପୁଣି ଥରେ ଉକ୍ତ ଜମିର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ନିକଟରେ ଅଭିଯୋଗ ଦାୟର କରିଥିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2021) । ତହସିଲଦାର, ନନ୍ଦାହାଣ୍ଡିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ରିପୋର୍ଟ (ଅପ୍ରେଲ 2022) ଅନୁଯାୟୀ, ଏହି ଜମି ଡଙ୍ଗରଭେଜା ଗ୍ରାମର ତିନି ଜଣଙ୍କ ନାମରେ ରେକର୍ଡ ହୋଇଥିଲା । ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର, ନନ୍ଦାହାଣ୍ଡିର ନିର୍ମାଣ ମଧ 1976-77 ମସିହାରେ ଘରୋଇ ଜମିରେ କରାଯାଇଥିଲା । ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଜମିର ଆଇନ୍ ଅନୁଯାୟୀ ଦଖଲ ସପକ୍ଷରେ କୌଣସି ଦସ୍ତାବିଜ ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ତେବେ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିର ଜମି ମାଲିକଙ୍କୁ ଜମି ପୁନରୁଦ୍ଧାର କିମ୍ବା ଉଚିତ୍ କ୍ଷତିପୂରଣ ବାବଦରେ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇନଥିଲେ ।

6.7 ଅଣ-ଜନଜାତି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଜମି ହସ୍ତାନ୍ତର ଉପରେ 'ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ' 2.27 କୋଟି ଟଙ୍କାର କମ୍ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା

ଓଏସ୍‌ଏଟିଆଇପି ରେଗୁଲେକନ 1956 ର 3ବି(3) ଅନୁଯାୟୀ, ଏସ୍‌ଟି ଜମିର ଅନଧିକାର ଦଖଲ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଘୋଷଣା/ ସୂଚନା, 4 ଅକ୍ଟୋବର 1956 ଏବଂ ସଂଶୋଧନ ନିୟମ 2000 (4 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2002) ର ଆରମ୍ଭ ହେବାର ତାରିଖରେ ସମାପ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ପାଇବା ପରେ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ ସ୍ଥାନାନ୍ତରର ସମସ୍ତ କାରବାର ବିଷୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ତଦନ୍ତ କରିବେ ଏବଂ ଯଦି ସେ ଜାଣନ୍ତି ଯେ ଏସ୍‌ଟି ସଦସ୍ୟ ତାଙ୍କ ଆଇନଗତ ଅଧିକାରରୁ ଠକି ହୋଇଥିବେ, ସେ ଏହି କାରବାରକୁ ଶୂନ୍ୟ ଏବଂ ଅମାନ୍ୟ ଘୋଷଣା କରିବେ । ତଥାପି, ନିୟମାବଳୀ 3ବି(3)(ବି) ଅନୁଯାୟୀ ଯେଉଁଠାରେ କୃଷି ଜମି ଉପରେ କୌଣସି କୋଠାଘର କିମ୍ବା ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି, ଏଭଳି ତଥ୍ୟ ମିଳିବା ପୂର୍ବରୁ ଦକ୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସେପରି ଜମିର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଆଇନ୍ 1894 ର ଜମିର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନୀତି ଅନୁସାରେ କରିବେ ।

ଭାରତର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଫଏସଲା ଶୁଣାଇଲେ[72] (ନଭେମ୍ବର 2003) ଯେ, ଅନଧିକାର ଦଖଲ ହୋଇଥିବା ଜମିର ଏସ୍‌ଟି ମାଲିକଙ୍କୁ ଧାରା 3 B (3)(b) ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ, ଅଣ-ଏସ୍‌ଟି ଅନଧିକୃତ ଦଖଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରେ କ୍ଷତିପୂରଣର ପରିମାଣ ଏବଂ ଜମିର ସମାଧାନ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଓଏସ୍‌ଏଟିଆଇପି, 1956 ରେଗୁଲେସନ 2 ର ଧାରା 3(2) ଏବଂ 3(A) ଅନୁସାରେ ମଧ ଲାଗୁ ହେବ । ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ

[72] କେସ୍ ସଂଖ୍ୟା- ଅପିଲ୍ (ସିଭିଲ୍) 1996 ର 11483 , ଅମରେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତାପ ସିଂହ ବନାମ ତେଜ ବାହାଦୁର ପ୍ରଜାପତି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ପରିଚାଳନା ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ଜାରି ହୋଇଥିବା ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ (ଫେବୃଆରୀ 2007) ଅନୁଯାୟୀ ଜମିର ଅନଧିକାର ଦଖଲ ଜମିର ଏସ୍‌ଟି ମାଲିକଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ ରେଗୁଲେସନ 3 B(3)(b) ଅଧିନରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିବା ବେଳେ, 1956 ରେଗୁଲେସନ 2 ର ଧାରା 3 (2) [73] ଏବଂ 3-A[74] ଅଧିନରେ ଥିବା ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଜମିର କ୍ଷତି ପୂରଣ ଓ ଜମିର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଅଣ-ଏସ୍‌ଟି ଜବର ଦଖଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଥିଲା । ମାମଲାର ବିଚାର ନକରିବା ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣର ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଏବଂ ଜମି ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିବା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରୀ ଜମି ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଅଧିନିୟମ ଅନୁସାରେ ଓଏସ୍‌ଏଟିଆଇପି, 1956 ରେଗୁଲେସନ 2 ର ଧାରା 3 (2) ଏବଂ 3(ଏ) ଅନୁଯାୟୀ ଦକ୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ସତନ୍ତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଧିକାରୀ (ଏଲ୍‌ଆର୍) ନିଜର କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରନ୍ତି । 1956 ର ରେଗୁଲେସନ 2 ର ଧାରା 3 ବି 3(ବି) ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ଥାନାନ୍ତରକାରୀ (ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତି)ଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରିବାର ପଦ୍ଧତି ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏହି ରେଗୁଲେସନ ଧାରା 3(2) ଏବଂ 3(ଏ) ଅଧିନରେ ଥିବା ମାମଲା ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ମଧ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଥିଲା ।

ଅଡିଟ୍ 10 ଟି ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ମାମଲାକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲା ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲା ଯେ 9.889 ଏକର ଏସ୍‌ଟି ଜମି ଅଣ-ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନଧିକୃତ ଭାବେ ବାସଗୃହ/ରାସ୍ତା/ କୋଠା ନିର୍ମାଣ ଦ୍ୱାରା ଦଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଭୟ ପକ୍ଷଙ୍କ ଆପୋସ ସହମତି ଆଧାରରେ ଦକ୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଓ ପାନପୋଷର ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ) ଅଣ ଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜମି ବିକ୍ରି ପାଇଁ ଏସ୍‌ଟି ଜମି ମାଲିକଙ୍କୁ 2.32 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଅଣ ଏସ୍‌ଟି ଦଖଲକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଆର୍‌ଓଆର୍‌କୁ ମ୍ୟୁଟେସନ୍ କରିବାକୁ ତହସିଲଦାରଙ୍କୁ ଦକ୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ଅଧିକ ଅନୁସନ୍ଧାନରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ମାମଲା (କେସ୍ ନଂ-03/20) ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦକ୍ଷ ଅଧିକାରୀ (ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ସନ୍ଦରଗଡ଼) 4.80 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କ୍ଷତିପୂରଣ ପୁରସ୍କାର ପାସ୍ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ 2.40 ଏକର ପାଇଁ 2.40 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବିଏମଭି ପାଇଁ ଏବଂ 2.40 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଶତ ପ୍ରତିଶତ ସୋଲାଟିୟମ ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତେବେ, ଏହି ଜମି ସହରାଞ୍ଚଳ ଠାରୁ 10 କିଲୋମିଟର ମଧରେ ଥିବାରୁ ଗୁଣନ କାରକ[75] ବାବଦରେ କୌଣସି ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ତେବେ ଅନ୍ୟ ନଅଟି ମାମଲାରେ 7.499 ଏକର ଜମି ବାବଦରେ ବେଞ୍ଚ ମାର୍କ ମୂଲ୍ୟ ଅନୁସାରେ କେବଳ 2.27 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଜମି ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ପୁରସ୍କାରର ଅନ୍ୟ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକ ଅର୍ଥାତ୍ 2.27 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସୋଲାସିୟମ ଏବଂ ଗୁଣକାରକ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ଯେଉଁଥିପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ବାବଦରେ 2.27 କୋଟି ଟଙ୍କା (ଗୁଣକ କାରକ ବାବଦରେ ଦେବାକୁ ଥିବା ଅର୍ଥକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ) ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହାର ଉତ୍ତରରେ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ କହିଥିଲେ ଯେ ଏହି ପୁରସ୍କାର ରାଶି ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ମାଲିକଙ୍କୁ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ବିନା ପୂର୍ବରୁ ମିଳିସାରିଥିଲା । ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ, ପାନପୋଷ ଭବିଷ୍ୟତରେ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଅଡିଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ନୋଟ୍ କରିଥିଲେ ।

ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା, କାରଣ ପୁରସ୍କାର ରାଶି ଏସ୍‌ଟି ଜମି ମାଲିକଙ୍କୁ ଆର୍‌ଏଫ୍‌ସିଟିଏଲ୍‌ଏଆର୍‌ଆର ଅଧିନିୟମ 2013 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା ।

ସୁପାରିଶ 6.2: ଓଏସ୍‌ଏଟିଆଇପି ରେଗୁଲେସନ 1956 ଅନୁଯାୟୀ ଦାୟର ହୋଇଥିବା ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ ପାଇଁ ସମୟସୀମା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ବିଚାରାଧୀନ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସମୟସୀମା ମଧରେ ସମାଧାନ କରିବାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇପାରେ ।

---

73 ଓଏସ୍‌ଏଟିଆଇପି ନିୟମାବଳୀର 2000 ର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଏସ୍‌ଟି ଲୋକମାନଙ୍କର ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିର ସ୍ଥାନାନ୍ତର

74 ଏସ୍‌ଟି ସଦସ୍ୟଙ୍କ କୌଣସି ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଅନୁପ୍ରବେଶ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ଜବରଦଖଲ କରିବା

75 ଆର୍‌ଏଫ୍‌ସିଟିଏଲ୍‌ଏଆର୍‌ଆର ଆଇନ 2013 ର ଧାରା 26 ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିବା ଜମିର ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ସହରାଞ୍ଚଳରୁ ପ୍ରକୃତ ଦୂରତାକୁ ଆଧାର କରି ଏକରୁ ଦୁଇ କାରକ ସହ ଗୁଣା ଯାଇଥାଏ